

(11)

J. Blasnik
ZAVIĆAJNA ZBIRKA
PREZID

PREZID na stranicu 10 - tek. 9.

CUVAT DOKUMENTE

BILO CRVENA NAŠA JE BOJA MILA
GESIO NAŠE VIEKOM GASTISLA

VATROGASAC

Prvi hrvatski ilustrovani strukovni časopis
za vatrogasne sborove, obćine, tvornice, mlinice itd.

„Vatrogasac“ za ovu godinu izlazi svaki
mjesec jedanput. Predplata za ovu godinu
1 for. 95 n.
Neplaćeni listovi se neprimaju.

Uredništvo i odpravnictvo Rieka-Trsat.
Za pitanja, na koja odgovara upravništvo
i ba priložiti biljež od 5 n.
Sukopisi se nevraćaju.

God. I.

Rieka-Trsat 1st svibnja 1892.

Broj I.

VATROGASCU.

Putuj liste, novi bići cviete
Diljem moje domovine mile,
Kupi blago uma hrvatskoga
I njegove na tom polju sile!

Zrnce svako stavljen na oltar
Otačbine krasne, roda moga
Neka resi spomenik napredka
Svježeg, moćnog roda hrvatskoga!

* * *

Za oluje silne — bljeska gromnog
Kad divlji plamen zahvati nam dom,
Uz smrtni strah, stenjanje i vapaj
I prasak vatre i balvana lom.

Gdjegod strava, trepet dušu hvata,
Iz ljubavi spram bližnjega svoga
Tuj on smion gorku smrt prezire
Uzdajuć se u Višnjega Boga

Pomućenih, jadnih zdvojnih oči,
Bliedih usna, iznemogla tiela
Mili kad nam oprčiće žalju,
Koje smo mi za žica si ciela.

I u čvrste mišice si zgoljne
Ko soko hrli — pa pruža ruku
Uz dnučne elju iz dna duše
Ne mareći za napor ni muku.

Ljubili, — kad mati mile djece
U ždrielo smrti gleda svaki čas:
Vatrogasca ruci, što su ognja
Oteti plienu, zahvaljuju spas. —

Vruće kapi znoja vedro čelo
I lice mu, nalik bistre rose
Oblievaju, — al je vesô što mu
Hrubre grudi hrabro srce nose.

Darujuć ga darom ruke svake
K njemu harni u naručaj lete,
Al ne prima — ta čin ga sam hvali
Ljubavi ljudske — dužnosti svete.

Te znojna čela, al ponosna duha
U mili kreće zadovoljan stan,
Spokojan, da je on dužnost svetu
Izvršio svu, na koju je zvan. —

J. M. Šepić.

Braćo!

Evo Vam prvim danom najbajnijeg mjeseca novog lista, pokušaja skopčana, kao što to većinom svuda u početku biva, velikim trudom i mukom, na koja nas u prvi tren neće prestrašiti te koju smo spremni veoma rado podnositi, jer smo si podpuno svestni, da će nam na trnovitom putu ova-

kvoga podhvata, zamisli nove i čisto plemenite, znati vazda priskočiti u pomoć sva naša slovenska braća, kojim je na srdeu svagdje pružiti pomoć, gdjegod se radi o kojem plemenitom djelu, pa koja neće ni sad propustiti zgodu, a da i opet nebi činom pokazala, koliko im je stalo te svojski svimi silami nastojala, da voljno prigrle novo i lijepo poduzeće. Braćo! Cvjetak je izniknuo. Zar da ga ostavimo, kad treba njege? — U ruke Vam pružamo prvi broj „Vatrogasca“ a na Vami je, da nam budete pomagaći na toj stazi — Vaše trebamo podršte. — Od svih Vas, a na vlastito od Vas braćo, koji ste sav svoj život posvetili vatrogastvu, nadamo se s podpunim uvjerenjem, da će te podupirati našu zamisao, od Vas, koje resi prekrasno humanitarno geslo: „Jedan za sve, svi za jednoga,“ koji po toj devizi stupate pod jedan barjak, pod jednu zastavu, pod kojom treba da svj bratski radimo za svoj vlastiti boljak i da jedan drugomu budemo u pomoći, e da ostanemo vjerni svom plemenitom geslu.

„Vatrogasac“ izlaziti će početkom svakog mjeseca a dojduće godine svake treće nedelje, poučavati će koli razna društva utemeljena u tu svrhu, toli svakoga u svih granah vatrogastva i što se na nj proteže, preporučivati će slovenske tvrdke, njihove elaburate, vatrogasne strojeve itd. poučavati će kako se gasi požar kada se upali crkva, toranj, tvornica, milnica, i razne strane sgradā itd. „Vatrogasac“ donašati će raznovrstne vesti toga smjera iz stranih slovenskih novina, poglavito onih u Čeha, koji su na tom polju jurve daleko pokročili i pokazali najveći napredak.

Stojati će nas truda, ali po onoj Njeguševoj:

„Bez muke se pjesma ne ispoja“

„Bez muke se sablja ne sakova“

nećemo klonuti duhom, dok upiremo oči u Vas braćo koji ćete skladno i objeručke prigrliti naš podhvat.

Vatrogasac ostati će vjeran svomu programu te će što više njegovati vatrogasnou tehniku i upoznavati razna društva sa raznovrstnim novostim na vatrogasnem polju. Dopisnica uredničtvu davati će upute i odgovarati na sva strukovna pitanja na boljak vatrogastva. Nadamo se, da će slavna vatr. društva i prijatelji vatrogastva ocijenjivati naš strukovni rad, pa da dijelomično smognemo za pokriće tehničkih izdataka molimo za što veću predplatu.—

Svim slavnim vatr. društvom, prijateljem, predplatnikom i suradnikom za naše podupiranje u napred se zahvaljujemo, te će tako stupati napred pod gesmom

„Pomož Bog“

Rieka-Trsat 1 svibnja 1892.

dubokim počitanjem

Izdatničtvo „Vatrogasca“

BRATJO SLOVENCI!

Naše geslo je „Pomož Bog“, kjer je Bog tam nij nadlog. (narodna poslovica.)

Že dolgo časa se je med nami Slavenima, a posebno pa med Hrvati in Slovenci, občnila živa potreba, za požarne branbe (gasilna društva) en strukovni list kteremu bi bil namen, da primaša med širno občinstvo naše veselje, in tudi naša želje, od vsih naših tako mnogo številnih Požaro branbenih družb dase vendar tako plemenitej želji enkrat zadovolji, vam tukaj podajemo prvi list znamenom daga pomno preberete in koristni nauk iz njega erpite, podajemo vam tukaj danes prvi v tej struki Izhajajoči Hrvatsko-Slovenski list. Dobro delo se samo od sebe preporuča, vendar nam je sveta dolžnost tukaj še posebej spomeniti, da načelu tega tako potrebnega in koristnega strukovnega lista, stoji mož, kateri je od svoje mladosti pa vse do danes svoj celo življenje posvetil samo temu tako plemenitemu in žali Bože tudi tako nevarnemu zvanju, ta tako iz lastne iz kušnje izvedeni mož je imel čast biti vodja in zapovednik velikih gasilnih družb širom naše domovine, izkušen v vseh slučajih kar jih zvanje seboj prinaša. Kamen plemenitje zatoraj ker želi podavat v svojem listu vse mogoce slučajeve, kteri se moreje labko zgodiši pri požaru, za hitro pomoč prožari nesrečnim, „hitra pomoč je dvostruka pomoč.“ Podavati će svetovanja iz zdravilstva kur je neobhodno potrebno pri vsakem požaru, kerveč ali manj sevendar tudi lahko nesrečo zgodje, tako gasilci kakor stanovniki sov pogibelji, posebno prva pomoč dokla ne pride na mesto zdravniš ha vešta roku, kakor n. pr. ran opeklne, prelom uđa itd. itd.

Nadalje list bu prinašal popolnomu šolo potrebno posebno novim družbam, vse vuje od prvega početka, do popolnoma iz urjenosti vših tēčkah za vse zgodne in za slavnosti. List bude prinašal vse nove iznajdbe na tem polju kar se dnevno poboljuje, in za napredek koristnega iznajde. Oglase od naših domaćih tvornic kateri se stem bavijo, in izdelujejo priprave za gasilna društva, kakor, platnene cevi, brizgalica najnovije, vrsti itd. ku nudijo po nižji nižje ceni, tako da pridemo svoji k svojim. Nadalje se bude list počal tudi z raznimi drugimi stvarmi koristnimi za Požare branbovce, kakor pripovedke, dogodbe, šale, (satira) uganke, iz stražarnice, itd. Po mogučnosti bude list donašal tudi štatističke podatke naših družb iz širine naše slavenske domovine iz vseh krajev životo opisne črtice, zaslужnih mož na tem polju, iz Hrvatske, Slavonije, Kranjske, Češke, Moravske, Štajerske, Koroške, Istre, Dalmacije, Bosne, Hercegovine itd.

Posebno prosimo vsa društva da nam pomorejo in nam omogoče naše obljube izpolniti, in natančno opisati gasilne družbe zato jih prosimo da nam pošljajo svoje izvestja in zaključke tekom časa. Cena našemu listu je tako nizka da si ga lahko naročuje tudi najmanje gasilno društvo; vsebi na tako zanimiva da bude zadovoljila najizkušenega gasilca. poleg tega pa tako koristna da nehotice moremo naš list toplo preporočat tudi pojedineem kakor posestnikom, trgovcem, obrtnikom in posamezni občinskim poglavarjem, ker nikoli nismo varni od našega dobrega službenika, ali kogega gospodarja „Ognja“.

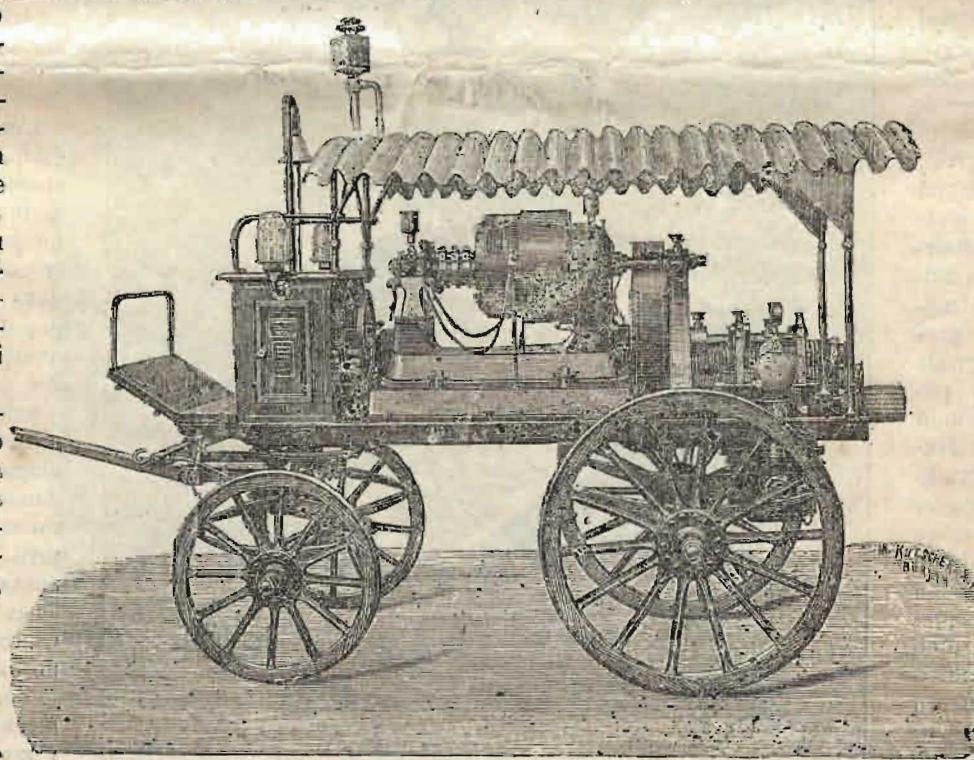
Sreni vam pozdrav mili bratje iz obale Jadranskega morja.

Susak-Trsat. Mesecu travna 1892.

Slovenec člen uredništva.

ŠTO DA PREPORUČIMO VATROGASNIM SBOROVOM, ŠTRCALJKE S VODNJAKOM ILI BEZ NJEGA TAKO: HYDROFORE?

Prije no odgovorimo na ovo pitanje treba da se upoznamo s pojmom i razjašnjajem same štrcaljke i hydrofora. U prosto vrieme za doba ustrojenja vatrogasnih družava nazivale su se štrcaljke bez sisalnih aparata „štrcaljke sa vodnjakom“. Pogledamo li u cijelike do francuzskih tvrdka, — gdje se i dan danas prave pa i velike štrcaljke bez sisalnih aparata, — nalazimo da su štrcaljke na 4 ili na dva kola providjene izključivo stalnim aparatom u tu svrhu, da štrcaljka siše iz vodnjaka ili sisalicom te se brzinom okrećaju pipea odvadja voda dalje. Štrcaljke male, prenosne te učvršćene na kolih odredjene za sklađista ili za porabu u vrtu izrađuju se bez sisalnih aparata. Poznato je da nekoje štrcaljke zovemo „hydrofori“, vodenos, pa treba da to razjasnimo. U nekih zemljah razumjevaju pod riječju „hydrofor“ svaki sisalni stroj, kao i cijev sisalici i štrcaljku sa vodnjakom, gdje se nasuprot u drugih zemljah hydrofor zove stroj, koji prenosi vodu na druge strojeve (Po grčkoj riječi *hydor - voda*. — *ferein-nositi*). Današnji tvorničari nazivaju

Nova električna štrcaljka.
Opis ove štrcaljke doneti ćemo u sledećem broju.

odredjene za sklađista ili za porabu u vrtu izrađuju se bez sisalnih aparata. Poznato je da nekoje štrcaljke zovemo „hydrofori“, vodenos, pa treba da to razjasnimo. U nekih zemljah razumjevaju pod riječju „hydrofor“ svaki sisalni stroj, kao i cijev sisalici i štrcaljku sa vodnjakom, gdje se nasuprot u drugih zemljah hydrofor zove stroj, koji prenosi vodu na druge strojeve (Po grčkoj riječi *hydor - voda*. — *ferein-nositi*). Današnji tvorničari nazivaju

u svojih cijenicih sve vrsti štrcaljka, koje si dobavljaju same vodu, hydrofori. — Kad se takov hydrofor providi sa cjevi, mlaznicom i usnacem i kad ga upotrebljavamo kao štrcaljku, ima isti učinak kao i svaka obično sa sisalnim strojem obskrbljena štrcaljka sa vodnjakom pa se pravom takov stroj naziva vodonošom. „Hydrofor“ zove se štrcaljka bez vodnjaka kao i stroj, kojemu se voda dojavlja sisalicom. „Vodonoš“ pak nazivlje se gasilni stroj, tj. hydrofor, koji je tako uređen i providjen potrebnimi stvarmi, da nedobavlja samo vodu, već se može s njim i štrcati.

Razjasnivši to, pitanje je, što da preporučimo malim vatrogasnim sborovom i občinam, gasilni stroj ili stroj sa vodnjakom ili hydrofor. Svaki vatrogasni sbor te svaka občina bila u gradu ili na selu neka se obskrbi štrcaljkom sa vodnjakom. Imade li vat. sbor ili občina pod svojimi gasilnimi rekviziti štrcaljku sa vodnjakom kao np. na 4 kola ili štrcaljku razstavnjaču, tuj preporučamo, da si nabavi štrcaljku bez vodnjaka tj. hydrofor. Ovo podkrijepljujemo ovim:

1) Vodonošom može se raditi samo onda, kad se upotrebljava sisalica. Ošteti li se sisalica te kad drugi koji vatr. sbor neima sisalice, nemože takov stroj služiti u određenu mu svrhu makar bila vodonoša obskrbljena vodnjakom napravljenim iz nepromočiva plata, koji se dade sklapati i razvratati.

2) Ne može se reći krivo, da je sisalni stroj bez vodnjaka mnogo lakši, ali se mora uvažiti, da je takov svatemu pristupniji te da se može veoma lako ošteti, dok se to kod stroja, koji je postavljen u vodnjaku ne sviha.

3) I promjena vremena utječe na sisajuće strojeve, koji se ne nude u vodnjaku ili koji su u njemu djelomično postavljeni, jer je poznato, da se kovine zimi stežu a i prašina oštećuje ih znatno. Opaža se kod sis strojeva, koji su u vodnjaku, da je s ovakvim raditi mnogo lakše, nego s onim, koji nisu u vodnjaku te koji su izvrženi vanjskom utjecaju zraka.

4) Kod ovakih se strojeva pokazuje, da se nesmrzava u njima voda. Samo kod štrejljka s vodnjakom štiti voda, kojom se iste napuni kao plasti, sisalou konstrukciju, buduće je unutri znatno topije nego vanjski zrak; te se s toga nemogu smrznuti zaklopci. Dobro je, da vojvode daju na kušanje ovakve štrejljke s vodnjakom; kod kojih je rad mnogo lakši, kad je vodnjak pun vodom, nego kad nije.

5) Napokon treba spomenuti, da hydrofor kod razstavljanja neima potrebite težine a da se ne miče. Ne mislimo svojom razpravicom izbaciti iz pôrabe hydrofore, nu oni se, kako rekosmo odvise lakki. Kad utemeljenja vatr. društava te občinam imali bi prepornićiti, da se obiskrbe najprije stalnim strojem i nepomičnim vodnjakom — a imade li se već to neka si nabave vodonoše, pri čem ne treba smetnuti sumu, da se u polirani imade sisalice i vodnjak. —

GJURO STJEPAN ĐEŽELIĆ.

Gjuro Stjepan Deželić vjećnik je glavnoga grada Zagreba, vitez je reda Franje Josipa I. od god. 1881. doživotni veliki vojvoda dobrovoljnoga vatrogasnoga društva u Zagrebu, kojega je i osnovatelj te predsjednik zajednice hrvatsko-slavonskih dobrovoljnih vatrogasnih društava; začastni član dobrovoljnih vatrogasnih društava u Zagrebu, Varaždinu, Karlovcu, Čelovcu, Valpovu, Krapini, Velikoj Gorici i Petrinji. Prostor ovoga lista ne dopušta namu, da nabrajamo hrvatska, naročito humanitarna društva, kod kojih je on bud predsjednik bud podpredsjednik, bud odbornik ili začastni član itd. Za svoje zasluge imenovan je g. 1867. gradjanom glavnoga grada Zagreba a g. 1882. počastnim gradjaninom rodnoga si grada Ivanića. Rodio se u gradu Ivaniću dne 25. ožujka 1838., od oca krojača Mirka i Ane rođene Kraučić. Svršiv tu pučku školu s izvrstnim uspјehom, dodje dne 28. rujna 1850. u Zagreb u gimnaziju I tu je bio medju najboljimi, baveć se već tada literarnim i radnjami najboljim uspјehom. Početkom g. 1861. posvetio se je pravničkim naukom i stupi u odjeljničku praksu. Godine 1869. stupa u službu glaglavstva grada Zagreba kao eksaetor a 18. veljače g. 1870. postane bez svoje molbe računarskim savjetnikom, isto tako već g. 1871. doživotnim vjećnikom, što je i dan danas na obće zadovoljstvo gradjana, kod kojih si je svojim obzirnim ljubaznim ponašanjem i marljivošću stekao obćen ljudav. Rudeki su pisi, kojih je bio rad tako plodan

i koristan po naš narod kao što je Gjuro Stjepan Deželić u obće, a za naše vatrogastvo napose. Komu su iole poznate petežkoće, s kojimi se je izprva bilo boriti za tu skroz humanitarnu uvišenu ideju, da se ova poput inih naroda i u našem narodu na sveobču korist udemi i prijubti, taj će za cieo priznati, da je u velikoj njegova zasluga što je naše vatrogastvo danas na tom stupnju na kojem ga hvala Bogu vidimo. Negovoreć o zaslugah stecenih za dobrovoljno vatrogasno-društvo u Zagrebu, već povrh toga spomenuti nam je one zasluge, koje si je stekao na polju hrvatskoga vatrogastva napose. Njegova je zasluga što se je poticanjem nekolicine domoljubnih vatrogasaca već g. 1876. osnovala i u našoj domovini vatrogasná zajednica, koje blagotvorni rad uvažuje danas svaki gorljivi vatrogasac; njegova je velika zasluga koju priznavaju svi naši vatrogasci jer je napisao Obučevnik za dobrovoljne vatrogasce, kojim se je omogućilo što nječiće comande ne imaju više u naših vatrogasnih družtvih i što se izm comande na vježbalištu i garištu naši vatrogasci i hrvatskim jezikom služe. Spomenuti nam je i novo podpunjeno drugo izdanje „Obučevnika“ koje sadržaje ne samo najnovejši sustav vježbali svih dosada nam poznatih gasila, izbavila i pomagala već i kratki rječnik tehničkih naziva koji bijahu prije našim vatrogascem ne poznati, a tako i nove navještaje kojih je izraz našem jeziku prilagođen pa tim i lakko razumljiv. Vjekovitu uspomenu u našem vatrogastvu stekao

Gjuro Stjepan Deželić

si je Gjuro Stjepan Deželić upriličenjem I. zemaljskoga strukovnoga vatrogasnoga tečaja prigodom jubilarne šumarsko-gospodarske izložbe g. 1891. u Zagrebu, kojemu tečaju prisustvovaše 106 slušatelja iz svih krajeva naše domovine. Ovaj prvi tečaj u našoj domovini ne samo da je sjajno uspio, već je znatno prokrčio put napretka, domaćemu vatrogastvu, jer se je tom zgodom opazilo i sveobče priznalo od kakove je važnosti strukovna obuka za svaku gasilačku četu za da svome zadatku u istinu zadovolji. Ne manje je njegova

osobita zasluga što je i vatrogasni odjel na jubilarnoj gospodarsko-šumarskoj izložbi upravo sjajno zastupan bio, jer su se i svjetski strukovnjaci o njem vrlo pobvalno izjavili. Ta upravo ovi mnogobrojni i raznovrstni izložci gašila omogućili su pravu svrhu strukovnoga tečaja.

Svi rodoljubi a naši vatrogasci napose goje samo jednu želju, da nam taj riedki muž ostane čil telom a bistar duhom u korist vatrogastva naše mile domovine.

Mirko Kolaric.

LJŠTAK

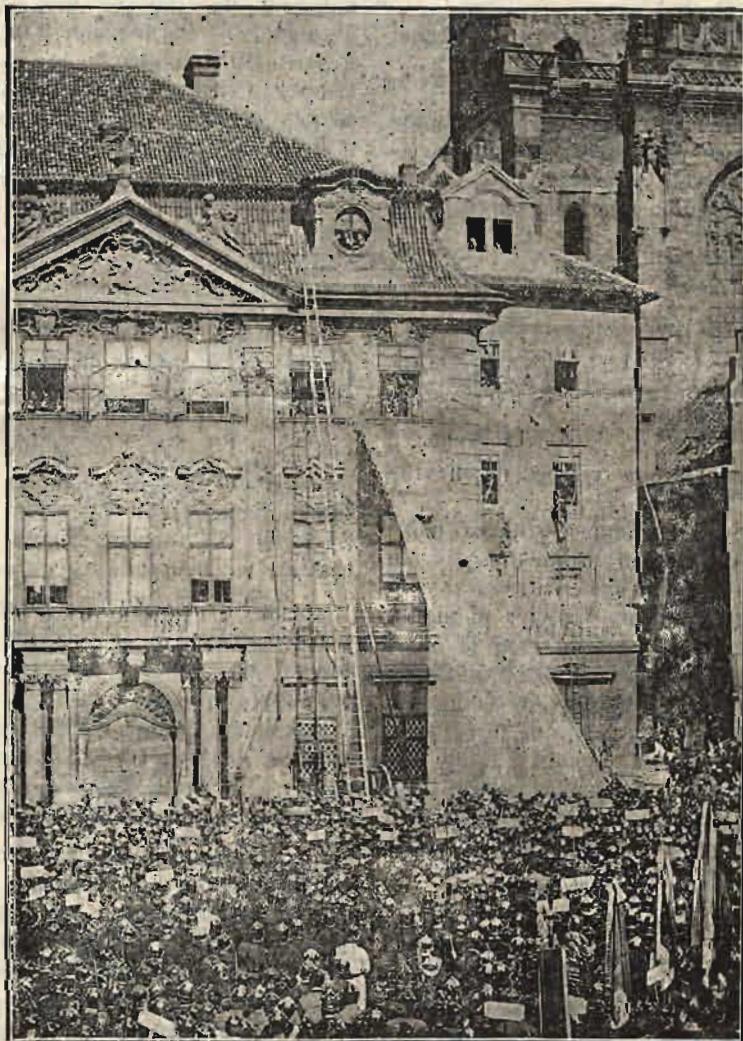
SMRT PRVOGA ČESKOGA VATROGASCA.

Kod pokopa prvoga vatrogasca stupaše celi vatrogasnui sbor tugaljiva lica na mjesto, gdje će im počivati najvjerniji drug. Tamni slojevi oblaka nadviše se na plavom nebu rek bi da i oni diele s njima žalost a ovde onđe

Na kraju puta opazi sjajna i veličanstvena vrata, urešena zlatom rujne zore te bijaše stalna, da je to ulaz u rajno nebo. Okljevaše dugo, dok se napokom ne odluči pa pokuca na velika vrata.

Horein, začu se iz nutra mukli glas.

Što? — zar se i u nebu govori njemački, pomici

Javne vatrogasne vježbe u Pragu. (Opis doneti dema u budućem broju.)

prodirahu sjajni i zlatni traci zapadajućega sunca.

Kad se približiše k raci, u kojoj će u vieke počivati vjerni im prijatelj, zapjeva tužni sbor nadgrobnici te se uz povike „slava mu“ razstaše i koracači k svomu domu. Tiće postaviše u hladnu zemlju a duša pokojnikova odprlu u visine, neznajući kojim će ushatiti putem, budući bijalu tri. I u sretan čas izabere srednji, koji vodjaše ravno u nebo.

Idući će sa visine veselo društvo svojih drugova, s kojima življao je na zemlji te joj bijaše veoma ugodno.

duša. Vrata se otvorise a sjedobradi starac Petar stupi na prag i upita tko je i što želi.

Ja sam Vjenceslav Prehal, vatrogasac iz Česke odgovori.

Vatrogasac — vatrogasac, to ime još nisan: čuo nikada u životu, čudjaše se Petar — takova šta mi ne imadeimo u našem registru. Mi imamo ovde raznih ljudi, i vojnika i dimljačara i glasbenika, organa javne sigurnosti ali o vatrogascih ni pojma. Iza toga zapita Petar imade li kog pobratima u nebu. Dakako, reče, i to sv. Vjenceslava, svog štitnika.

Sv. Vjenceslava? Onda dobro — baš eto sada dolazi ovamo, reći će Petar.

Venzel!, zaviknu, zar imade zbilja vatrogasaca u Českoj? — — — Ovdje je baš pred našim vratima jedan, koji veli, da je vatrogasac iz Česke. Po vanjštini sudeći rek bi, da je vojnik, ali nije; dimljicačar nije isto tako nije sličan ni običnim ljudem. Moj dragi Petre, proštori Vjenceslav, kad sam bio kralj u Českoj, vidio sam raznih ljudi, a takvih, vjerui mi, zaisto nisam — Moguće, da bi nam znao kazati što Ivan Nepemuk, koji nije od dugo vremena ovdje... Kad nije ni ovaj ništa znao, upitati će Petar, imade li koga drugoga poznatoga ovdje.

Dà — Ivana Husa; Ivana Ž... Štoono? ? — Kehrt Eueh! — marsch!! — — — a omašna se vrata zatvore svom silom, a Prehal ode drugim putem, i to u čistilište. Tuj opet zakucal.

"Herein" oglasi se netko. —

Zar se zbilja na cijelomu dragom svetu govori njemački? — zar je to jezik spasavajući??, pomicali Prehal. — Kad bijaše ovdje gotov, može si svatko pomisliti, kako mu bijaše ići onim trećim putem, koji vodi u pakao. Tuj zapazi erna i ogromna vrata na njima silno željezno kladivo. Nekom bojazni i tjeskobom pekuca Prehal.

"Napred" odazava se nečiji glas iznutrije. — Prehal ne klijede povjerovati, da se odje govori slovenski.

A! — dobro došli — koji ste?

Ja sam Vjenceslav Prehal vatrogasac iz Česke te me nisu bili nigdje voljni slušati, premda imam dobre svjedočbe — eto, tuj! čitajte! Od vatr. društva X. — Ugasio sam 40 požara s naivčom eneržijom i velikom okretnošću;

oslobodio pet nesretnih duša iz strašnoga i pogubnoga ognja. Ovdje od vatr. društva Y. . . .

Dobro — dobro — prijatelju; — to me dopada — to me dopada — — — Koji ga je vrag donio ovamo; — pomici Lucifer u sebi još smo i njega trebali — — Izvolite samo napred — stanovati ćete u mojoj palači, uvjeren sam, da će vam se dopasti —

Tako primi Prehal knez vragova. — Poznato je naime da je po kućnom propisu svakomu slobodan ulaz u pakao. Za čas bje Prehal u najljepšoj Belzebuhovoj sobi čašćen i poslužen drugimi vragovi. Te su ponajvećima bili bivši konobari, poslužnici — — — konduktori. Činjahu mu sve po volji, samo mu ne mogahu ispuniti jedne želje, jer im bijaše zabranjeno, da mu pokažu i da vidi vječni oganj — — — Sam Lucifer dolazi k njemu te ču od njega, da ima na svetu silesiju vatr. društava. —

Tada ispriповеди Prehal, da se sada ustrojavaju u svakom selu vatrogasni skupovi, koji čine velika dobročinstva, koji žrtvuju život i sve svoje za spas i dobro bližnjeg.

Dobro — dobro reče Lucifer i razboji se s toga razgovora. — Kako je ozdravio potraži najbolje dravle, koji se pretvorile u lude i pošalje ih na svjet s trogim nalogom, da čine sve moguće proti vatrogascima, da ih utamane. — Pa još dan danas imade na svjetu vragova u gradovima, u selima, tuj kao radnici, tuj kao činovnici, tame kao trgovci, sudje kao obrtnici. A najbolje pozna se kao vragove one, koji vredjaju član ove vatr. društva, o njima zlo govore, izmjeđavaju ih grde, psuju i najbolje pozna ili se po tom, jer su u opće njihovi najveći neprijatelji. —

DOPISI

Iz Praga.

Radostna srdača vadimo iz česke vatrogasne novine "Has. L." sliedeće redke u kratko:

Iz dnu duše i velikim veseljem čestitamo našoj braći na slovenskom jugu na novom najihovom pokretu pri izdavanju prvog vatrogasnog časopisa "Vatrogasac". — Početak je svaki težak: nu bodrimo vas, jer plemeniti rad nije nigdje ostao bez nagrade. — Milo nam je, da i na ovom polju podižete novu sgradu, koja bila vam čvrsta i postojana! — Nadamo se s podpunim uvjerenjem, da vam rad neće ostati bezuspješan, da će vam novo polje roditi žudjenim, zaslужnim te dobitnim plodom. Samo užtrajno, koracajte smjelo, pa primite od vaše braće, koja vas ljubi i koja vam želi sve dobro, bratski pozdrav, koji vam kliču pri nastupu novog koraka: Živili i sretan početak!

Požari.

U občini Stralotice kod Znojma buknu vatra početkom ovoga mjeseca te buduć je davao silan vjetar, obori oganj 28 kuća u pepeo. Za požara nastradao je velik broj domaćih životinja.

U Nev-Orleans-u porodi se od nedavna veliki oganj koji počini štetu u 8 skladišta, koja iznosi do 2 milijuma dolara.

Iz Brna u Moravskoj javljaju nam, da je buknela silna vatra u okružju Boskovića, koja je harala tamošnju šumu, za kojeg požara poginu jedan vatrogasac imenom Katrenbersky.

Stiže nam viest iz Jind. Hradea, da je u občini

Nem. Malinkove harala 10. travnja silna vatra, koja je razprostaniši se rad jakog vjetra uništila 62 sgrade. Četiri čovjeka postadoše žrtvom vatre. 40 komada teglecje marve, velik broj ovaca i peradi se ugaši. Pucanstvo ostalo bez kuće i kuća, nu pomoć dospje im brzo. —

U občini Škašov sli se 11. travnja velika nesreća. Istoga dana buknu vatra oko 6 sati na večer te uništi 21 kuću. Šteta iznosi 20.000 for. Stanovnici osiromašiše sasvim, jer nisu bili osigurani.

Iz Bremerhavena brzjavljaju. Oganj, koji se je poradio jučer na parobrodu "Monrovije" pritaji se te buknu na novo a bojati se je, da će izgorjeti čitav parobrod.

Veliki požar u Moravskoj. Javlja iz Brna 13 travnja, da je u trgovaru Medlov kod Židlijevića uništeno s ognja 45 kuća. Tri osobe podoše žrtvom vatre, mnogo marve se ugaši i izgori. Šteta je veoma velika. —

U mjestu Kaba u Ugarskoj nastala pred nekoliko dana veliki požar. Pogorjelo je do 40 kuća, pokritih slamnatimi krovovi, što je i uzrok bilo da je vjetar silnom brzinom razširio oganj. Iz susjednih mjesto dovedene bijuju 2 štrejlje željeznicom —

U občini Faesat nastala požar ter se je uslijed bure veoma brzo razširio. Šteta iznosi do 25.000 for. Mnoge su obitelji bez svake pomoći. —

Iz osvete. U Mlači kod Litevle ne htjede majka povesti sina u šumu. Ovaj iz osvete upali kuću. U kući izgori jedna žena koja si je htjela spasiti svoje stvari.

Požar u ugljeniku. Iz Mosta javlja se, da je u ugljeniku "Centrum" nekog dioničkog društva buknela vatra, uslijed koje upali se i plinovi. U tom momentu bijaše do 170 radnika, koji izčekjavaju smrt. Samo eneržiji inžinira Šmidta treba zahvaliti, da su se svi spasili. Mnogi od radnika spasiše se idući pod zemljom do ugljenika "Hum bolt", gdje izadje na polje. Radi te vatre bje rad u ugljeniku odgodjen.

Uzor - vatrogasci. — Od nedavna upali se u Rimu prekrasna palača situirana na jednoj od najljepših ulica. U palači stanovale neka grofica, koja je u rodu s Gaetonom, načelnikom grada Rima, zatim bogati Englez Moore i slavni slikar Corredi. Spasiše samo svoj život a mnoge prekrasne dragocijenosti iz dragih kovina uništi oganj. Tritom izkaza se jedan od velikog vatrogasnog društva veoma žalosno. Na prvi znak dodješo 5 vatrogasca s jednom štrećaljkom te tražaju podpunu jednu urnu hidrant a drugu urnu stajšte štrećaljka, bez da je radila išta. Sazvana bi pomoci a ta prispeje za $\frac{3}{4}$ sata s jednom pukovnjom vojnika kada je već čitava palača bila u ognju. — Mlaza štrećaljke bila je malena te je jedva krov nešto ugušio vatru „Don Chisciotte“ humoristički list, donio je sliku, koja nam prikazuje 5 vatrogasca kako iztražuju efev štrećaljke. Jedan od ovih veli: Prijatelji, mlaza naše štrećaljke nije veća, čekajmo dok oganj niže ne dobre.

Dažd uzrok vatre U nekom prskom mjestanju upali se sgrada, u kojoj bješe mnogo nengrašnoga vapna. Budući je krov bio natrun i šupali sipila je kiša kroza nj na vapno, s čega porodi se silna vatra. Poginula su 2 konja a kočijaš spasi si život uz velike poteške.

U nižem-Novgorodu, buknu vatra u svratištu „Filimona“, gdje postadoše žrtvom ognja gazdarica i 2 konobara.

Dobivamo viest iz Rige, da ondje obsteji osim gradskog vatrogasnog društva pod zapovjedničtvom ravnatelja javne sigurnosti Vlasovskog još jedan dobrovoljni vatrogasnji sbor, poglavari kojih društava dolaze češće u prepirku. — Da se te svadje odstrane, određeno bi, da se dobrovoljni vatrogasnji sbor ima pokoravati Vlassovskom. Nu ovi to ne posluhnute te se dogodi, da su kod požara nekog dućana bili odtjerani po komisaru javne sigurnosti. Vatra započe gasiti gradsko društvo te pošto im ne dostade dovoljne sile izgori više skladišta. Vlasnik dućana, uvidjevši, da se je požar razširio stoga, što nije pripomogao dobrovoljni vatrogasnji sbor, koji je bio zapričen po komisaru te budući mu bje požarom nanesena silna šteta podigna tužbu protiv komisara. Vlassovski bude odsudjen na odstetu od 16.000 rubalja s razloga što nije dopustio da dobr. vatrogasnji sbor sudjeluje pri spomenutom požaru.

Užasno samoubojsvo, sibi se u Freinwaldu, u Njemačkoj 10. travnja. — Na garište nekog dvora, kod kojega požara nastradaše 8 osoba, pohiti sliedećega dana dobrovoljni vatrogasci Wolf, komu se na nege sruši vruće kamenje i opinke. U silnih i groznih mukah moljaše za pomoć i vapijaše, da ga usmrte samo da se rieši užasne boli. Kad uvidi, da mu od nikud nemogu da pomognu, sabere svu svoju snagu pa izvadivši nož zabode si ga u grlo. Malo se je zatim vidjelo njegovo tielo, dok ga ne proguta ljuta vatra.

U rojro-dini Meiningen, bila je svakomu nametnuta dužnost da bude vatrogascem, nu kako su se kašnje u nekojim gradovima pa i u samom gradu Meiningenu ustrojila tečajem vremena dobrovoljna vatrogasnja društva, uvedeno bje statutima, da se može svako ostoboditi od te dužnosti, osobito one kod sudjelovanja javnih vježba ako plati u fond ovakog društva neku taksu. Ta se taksa odmjeruje po porezu. Novac ovako sabran služi za podpomaganje vatrogasca i za izdavanje dužnih vatrogasnih stvari.

U Wormsu upali se trećeg travnja kuća sazidana na trgu, a uzrok požara bješe meteor, koji je velikim šumom i praskom, ostavljanjem za sobom ognjeni svjetleći stup pao oko 4 sata u jutro na spomenuto sgradu. Kuća izgorjela je do temelja a na mjestu gdje je meteor pao, nastade udubina od kak ove 4 stopce. Meteor bio je težak do 4 metričkih centi te je poslan u muzej.

RAZNE VESTI

Mjestne vesti. — Pred mjesec dana izšao je „Kvarner“ organ za politiku u mjestu Sušaku a s ovim mjesecem stupa u svjet naš časopis, komu je na svom polju glavnim ciljem ići za što većom humanitarnosti, za čovjekoljubljem i dobrom bližnjega. Da je ovakav list bio u istinu nuždan uvidjeti će lasko svatko, kad su se mnoge vesti, koje se protežu na vatrogastvu, davale stampati u povremene časopise „Banovac“ i „Občinar“ a organa vatrogasnog nije bilo. Sa naše strane od srdeca preporučamo svim Hrvatima a navlastito kršnem Primorem „Kvarner“, jedini časopis u Hrvatskom Primorju, koji smo veoma želili te nas prvim svojim brojem silno obradovao.

Veterani — bivši vatrogasci. Iz Praga javljava nam: Ne samo da isluženi vojnici već i bivši vatrogasci ustrojavaju podpomoćna društva Statuta ovih već su po visokom namjestničtvu potvrđena.

Statistika vatrogasne književnosti. — Po statističkim podacima tiska se u Europi i Americi 31 strukovni list, koji su namjenjeni jedino vatrogascem. Od tih odpada 19 na Njemačke, 4 na Čehu, 2 na Francuze, 2 na Ugare, 1 na Talijane, 1 Portugale, 2 Engleze, 1 Poljake, 1 Hrvate, (prvi list, izlazi početkom svakog mjeseca) Njemački izdaje 1925. eksemplara svojih listova, Česka 4000, Francuska 2.500, Ugarska 1.200, Italija 1.200, Hrvatska 900, Portugalska 800, Engleska 630, Poljska 300. — 6 njemačkih listova izlaze svaki tjedan, jedan list 36 puta a jedan opet 26 puta na godinu, 8 izlaze svakih 14 dana a 2 svaki mjesec. — U Čeha izlaze 3 lista svakih 14 dana, jedan pak svaki mjesec. u Francuzu 1 svaki tjedan 1 svaki mjesec. — Oba mađarska časopisa izlaze dvaput na mjesec. U Talijana izlazi svakih 14 dana. — Vatrogasci za ovu godinu svaki mjesec a slijedeće godine svake treće nedelje. — Najveći strukovni list je Western Tiremann, koji izlazi u 5.000 otisaka u Chicagu itd. jedan put na tjedan, drugi časopis izlazi 2 puta na mjesec u Bostonu u 1300 otisaka. Iz toga se uvidja, da je njemačka književnost najveća i da nadkrijuje književnost svih drugih naroda.

Statistika českých vatrogasaca, u kraljevinu Českou god. 1891.

Cela česka vatrogasna zajednica raspada se u 63 okružna kotari s 1310 sborova, koji brojuju u godini 1891.

59244 izv. člana.

Po izkazu godine 1890 nije se prijavilo 1.153 člana.

Uzajamna osiguravajuća zajednica „Speech“ broji.

109 sabora s 3291 člana.

Novihi ustrojavajućih se saborova te koji ne spadaju pod centralnu zajednicu ima 49, kojih se broja izvršujućih članova nezna.

Ukupno 1468 sabora 63.688 izv. članova

ISKRICE

Vatrogasna književnost ograničena je samo na nas vatrogase, pa može uzvještati samo ako je mi podupiremo.

Gđe je u kojem mjestu čitaonica, nek ju se podupire pristupom u nju, neka se davaju strukovni časopisi na polbaru a čitaonica neka kupuje novo časopise.

Kod požara ne treba rabiti veće sile, nego koliko je potrebno momčadi, osobito kad požar nastane u kobilah itd.

Dodje li vatr. sbor kojeg tvornici, mlinici itd. treba paziti osobito, da prestanu strojevi.

Svi znakovi, koji se daju, treba da budu kratki, razumljivi i faktični.

Dok se nezna točno dali se je prijašnji znak razumio ili nije, ne smije se dati drugoga znaka.

Izbjegavajmo znakove, koji su jako kombinovani.

Dobro izvježbano vatr. društvo ne pozauje se potom ako odlučno srta u oganj, već po tom, da se iz njega na dani znak odmah vrati.

Jurišati treba na sgradu sa one strane, gdje neima izlaza, da ljudi ne zapričešeni ičim slobodno hrle na polje.

Kod svakog požara treba imati u pričuvu druge momčadi, da iznemoglu i umornu izmjeni.

U skladištih treba se ponašati veoma oprežno. Svako gorivo, koje se pretvara u paru može biti uzrok eksplozije. Među ine stvari spadaju ovamo i lagvići, bačve napunjene sa lahko upaljivom materijom.

Paziti treba osobito, da se odstrane lahko upaljive stvari.

Prah i druge slične stvari treba nositi na polje većom oprežnošću, nositi može se samo u zatvorenih posudah i dobro omotanih.

Štujte se medjusobno pa će vas i drugi štovati: Svakakazapovied neka se čini nekih strahopočitanjem.

Neka se misli da se služi dobroj stvari a ne ljudem.

Nije dobar vatrogasac, koji iziskuje pohvalu od onih, kojim je dobro učinio.

IZ VATROGASNE ŠKOLE.

Pitanje: Iz koliko glavnih dijelova sastoji današnja štrealjka?

Odgovor: Iz osam glavnih dijelova.

Pit. Kako se zovu?

Odg. 1) kola; 2) vodnjak; 3) stroj; 4) spremnik; 5) ciev sisalica; 6) ciev nosilice; 7) malenkosti; 8) vitlo za cieve nosilice.

Pit. Kako se zovu česti trećega glavnoga diela?

Odg. 1) sara; 2) čepljivi; 3) škuljevi; 4) zračnjak; 5) provodnici, srkač i dizac; 6) dizalica; 7) ravnotez ili klimalo; 8) čepaljista; 9) tučac.

Pit. Iz kakve dubine može osovno sisati dobro uređena štrealjka?

Odg. Iz dubine od 9 metara.

Pit. Zašto ne iz veće dubine?

Odg. Jer tlak vanjskog zraka ne dopušta.

Pit. Što se nalazi u svih dijelovih stroja dok nema u njima vode?

Odg. Zrak.

Pit. Što se svibva kad štrealjka siše vodu?

Odg. Zrak ustupa mjesto vodi. Kad se čepalj podigne, otvori se sisaljni zalistak, zrak se razreai a voda dolazi u saru; kad pretisnemo čepalj zatvoriti se sisaljni zalistak a otvori se dizalni te voda dolazi u pozitivni zračnjak, odakle se odvadja u ciev nosilicu.

Pit. Čemu je pozitivni zračnjak?

Odg. Pozitivni zračnjak služi zato, da je zraka tiši neprestano vodu kao pružno pero, da bude mlaza neprekidna, inače bi ona bila prekidna.

Pit. Čemu služi negativni zračnjak?

Odg. Negativni zračnjak služi zato, da voda, koja dolazi u ciev sisalici mirno njom prolazi i da je ne ošteći.

Pit. Kako se kuša štrealjka?

Odg. Na dva načina; i to zrakom i vodom.

Pit. Do kog se zračnog tlaka atmosfere kuša štrealjka?

Odg. Od 4—15 iznimno 20.

Pit. Što je atmosfera?

Odg. Atmosfera je tlak zraka u kojem živimo. Jedna atmosfera na 1 četvorni centimetar iznosi 1 kilogr.

(Nastavak sledi)

ZAGONETKA*)

Kuća gori. Vatrogasci došli su k mjestu bez ljestava i bez konopljenog cievnog užeta, Stanovnici kuće trče stubama na polje.

Što će učiniti vodja, da ciev dodje na treći kat izvana, a da ju se ne smije vući po stubama?

ZDRAVOSLOVJE.

Postupanje:

I. Kod rane, iz koje iztiče mnogo krvi. Zaustavi krv, ranu izperi kažbom raztopinom, nakvasi s istom pamuk i stavi na ranu.

II. Kod rane bez krvi. Položi na izranjeno mjesto pamučne krpe, koje si prije u studenu vodu umočio i dobro ožeо.

III. Kod oparenja. Pomješaj ulje s kloro-vapnenom vodom (dobiva se u svakoj ljekarnji). Umočeni u to pamuk metni na ranu. Noge pak drži u topлом. Neka se uzimaju Hoffmannove kapljice. Svetujemo takodjer, da se postavi bolestuo u čisti alkohol pomješan s glicerinom a gdje to nije moguće nek se s tim izpira bolestno mjesto.

IV. Kod nesvjetice. Nekoliko Hoffmannovih kapljica. Ne treba uzdizati glave. Čelo, sljepoče i prsa neka se taru sa ručnikom umočenim u studenu vodu ili ocat.

V. Kod ugušenja. Svježi zrak; mrzli obvoji; umjetno disanje.

(Točnije o svakoj navedenoj stvari i obširnije u slijedećem broju.)

Razgovor medju Antunom i Cvjetkom.

Antun: Nader brate — što je novoga?

Cvjetko: Ah! — mnogo toga — nu ništa ugodnoga.

A. Što? kako to misliš?

C. Hm! Prekuječer bio je kod nas požar, pri kojem sluči nam se nešto silno nepovoljna. Pomisli si, — štrealjka ne htjede viši sisati vode niti štreati!

A. Čudnovato. — I ja sam već više puta čuo silu istih tužaljka. Ali drugčije je to kod nas. Čuj! mi ti imamo štrealjke već od nekoliko godina — još nisu ni plaćene — nitko nas ne opominje — u kratko zadovoljni smo sasvim. Što se sjećam bili smo s jednom štrealjkom od ovih već 12 puta kod požara, nu ne dogodi nam se nikada što takvoga; pače i u zimi kad se jako voda smrzava, radi naša štrealjka posve dobro.

C. A kako to?

A. Mi imamo patentovanu spremu proti smrzavanju zaklopaca.

C. Ali molim te gdje nabavite takvu štrealjku?

A. Kod tvrdke „Smekal“ u Pragu, — dà, — dà, i još nešto — čekaj, da se sjetim — dà — na Smichovu.

C. I ja sam već višeputa čuo o njem pripovedat a i čitao sam — da, ali to još nije sve, popucaše nam i cieve na sve strane, premda su nove bile. Da znaš kako su se prisutni grohotom smijali!

A. Cieve? ? Hm? S našima zadovoljni smo mi sasvim, čvrste su kao da su iz oceli, elastične kao iz gume — pomislili izkušane na 16 atmosfera tlaka.

C. A odakle pak vam takovih cieve?

A. Odakle? Od „Šipeka“ u Karlaču u Pragu. Ali ti si u istinu krasno odjeven, jedva da te poznam, sibilja divno — odakle to odielo?

*) Onaj, koji prvi ođgonetne i posalje uredničtvu „Vatrogase“, dobiti će dar, koji će ga razveseliti.

C. Kupili smo nas dvadesetica 20 ovakih odiela kod Doskočila u Hoćnju, ali i Kocian u Humpolci ima jako dobru i jeftinu robu osobito za kabanice.

A. Ali sibilja! — liepo li vidješ Janka u Pribramu. Dospisivanjem uglavljimo, da ćemo se putujući na jubilarnu prazku izložbu sastati u Pribramu na sv. gori u svratištu Šplichal a on me je čekao u nekom drugom. Da je ondje s menom bio, nebi u istinu onako lahak došao u Prag, kako mi se je tužio, jer je u svratištu Šplichal sve veoma jeftino a podyorba brza i točna. Unapred biti će mi svratište Šplichal utočište.

C. Dà, dà, nu pustimo to na stranu imaći mi

A. Dà, sad mi pade na um naše platno kod „Boloma“ — kod „Boloma“, tu ti je brate izvor finog, čvrstog i jeftinog platna.

C. Imaći li još što novoga?

A. Dà — čujem, da je vatrogasno društvo u B. ustrojilo glasbu — a fina i liepa glasbalu — znaš najmoderiju — kupilo je kod Červeui-a u Kralj. Gradecu, izraziše se o nima vele pohvalno.

C. U K. ustrojio se — da ti pak ja kažem — novi vatrogasnii sbor.

A. Čuo sam — dà — nu odakle im one krasne spreme.

C. Čekaj malo — kako se ono zove — dà, dà, to ti je Hurain u Hlinsku.

A. Ali sibilja! — skoro da ne zaboravih. Zar se u istinu ženiš, kako sam doušio. Čujem, da će ti žena doneti mnogo miraza a pokušto da će nabaviti kod V. Ja bi je savjetovao, da sve nabavi kod Mihaleka u Provozi, jer je moja supruga takodjer mnogo stvarih kupila kod njega, koje su je podpuno udovoljile.

C. Hvala ti — s Bogom — idem, već je kasno — sluga. —

A. Nu — čekaj još ovo. Jesi li već pio limunadu od četrnovih bombona?

C. Nisam — što je to?

A. Znaš, to je novost, a za nas poglavito od velike koristi, koji se ne možemo pohvaliti s našom vodom. Metni komadić u čašu vode i eto ti okrijepe na putu.

C. A — dobiva se? gdje? — — —

A. U proizvodu crientalnih sladora u Pragu u Kraljovih Vinohradu. Imaju i turskog mèda — jako dobrog, proti kašlu.

C. Ali reci mi — kako to, da je sve iz Česke?

A. Iz Česke? — zar nam oni nisu braća? a u novinah čitamo najviše o njima te priobčuju svoje fabrike — tako da su časopisi puni s njihovimi uvrstci.

C. Dà — sad mi je razumljivo — imaći i ti višeput pravo. A sada, hyala! Servus! te kad se još vidimo biti će više toga. S Bogom!

Preporučamo veoma dobro izradjeno dielo:

Obučevnik za vatrogasce, drugo novo popunjeno izdanje, od Gjure Deželića, predsjednika središnjeg odbora zajednice hrv. slavouskih dobrovoljnih vatrogasnih društava. Samo njemu imaju se vatrogasci zahvaliti, što im je napisao knjigu u materinjem jeziku, da se mogu naobraziti u ovoj struci.

Hvale je vriđna i knjižica: kratka teorija o vatrogastvu. Sastavio je Mirko Kolarić upravitelj gasilane i učitelj vježba dobr. vatr. društva u Zagrebu.

U zadnje vrieme izdanu knjigu pod imenom „Cirčeni s četyr kolovou strikačou“, koju da je napisao Tlapal, vojvoda, vatrogasaca u Pragu, čitali smo u rukopisu već pred 10 god. kod Tume, učitelja vatrogasnih vježba, u Pragu što je bilo njegovo vlastito dielo. — Čudnovato!!

ŠALA I SATIRA iz vatrogasnje stražarnice.

Sudac (sprom okrivljenika): Vi ste počinili veoma težak zločin, što ste upalili kuću u našem selu.

Branitelj: Dosta velik je to zločin i moralo bi se ga što strože kazniti, nu moj je klient dobro znao, da u ovom mjestu obстоji dobro izvježbano vatrogasno društvo, pa pošto je to počinio, da se o tom sasvim uvjeri, navadjam ja kao olahkujuću okolnost.

*

Deputacija vatrogasnog sbora kod svog začastnog člana: Vi ste nam blagorodni gospodine izkazali silesiju raznih dobara, pa dao Bog, da Vam naplatimo činom.

*

Otac svome djetetu pri skupu mnogih vatrogasnih družtava: Zar da mi danas upališ osjegurani dućan, kad imam tolik broj vatrogasaca?

*

Ana: Marijo! znaš li ti zašto imaju vatrogasci dve uniforme?

Marija: Zar to ne znaš? Jednu i to goru trebaju kod požara, kad se kuća upali, drugu pak da nas uzpale.

*

Kod požara neke kuće u jednom selu, nakon što su ugasili vatrogasci oganj, krene jedan od njih u stan nekog seljaka, da se okriepi. Kad ovaj nije htjeo primiti novaca za mlijeko, što mu ga je seljak dao, reče nekim oduševljenjem: Veoma se zahvaljujem na vašem daru, pa vam za stalno kažem, da ćemo vam se, kad god nas užrebali budete, s mjestu odazvati i učiniti ćemo vam to veoma rado.

*

Ne čudite se što mnogi gospodin laćman pozeleni od jada i zavisti, što je i najzadnji vatrogasac bio u ognju a on još nije.

PRIPOSLANO.

Mila braće i sudruzi!

Na ovogodišnje Duhove t. j. 5. i 6. lipnja, slaviti će naše društvo posvetu barjaka i svoj 10 godišnji obstanak.

K ovoj slavi i radosti našoj, pozivljemo najuljudnije i Vas, kao našu braću po radu i smjeru. — Osvjedočeni smo, da Vas veseli napredak svakoga hrvatskoga društva u miloj nam domovini, pa s toga smo u punoj nadi, da ćete — osjećajući to veselje i glede nas — odazvati se našemu srdačnomu pozivu, te doći, da budete dionikom naše radosti i svečanosti.

Mi ćemo nastojati svim silama, da Vam ugodimo i da Vam boravak medju nama ostane trajnom i milom uspomenom.

Molimo Vas, da priviti arak točno izpunuti izvolite, te najdulje do 20. svibnja o. g. povratite, u svrhu raznih priprema, koje su takovom zgodom nuždne.

Preporuča se predplata na banket, jer u Selih ne ima toliko gostiju, da bi taj dan očekivano množtvo

naroda moglo naći u isti čas — u podne — a nepredbrojeno s mesta obskrbe u drugih gospodstava. Jer se pako poduzetniku gospodarju mora po namjeri jamčiti za broj osoba, za koje se banket prirediti imade, to Vas molimo, da od članova, koji se na banket predbrajaju, izvolite ubrati novac u tu svrhu, te nam ga zajedno sa prijavnim arkom poslati najduže do 20 svibnja 1892., jer do toga dana smo i mi obvezani poduzetniku naznačiti broj osoba za banket prijavljenih. Za prijavljene smatrati će se oni, za koje će novac stići.

Molimo točno izpuniti prijavni arak gledom na dan i vrieme dolaska, po gotovo kod onih družtava, koja će željeznicom doći, da im se doček sa koli prirediti uzalogne, pošto će se iz Siska u Sela (daljina 6 kilometara = pol ure vožnje) na kolih voziti.

Nadajuć se odazivu, te da ćete naše družtvo i mjesto svojim posjetom počastiti tom zgodom, jesmo uz bratimski pozdrav

„POMOZ BOG!“

Odbor za posvetu barjaka dobrovoljnog vatrogasnog družtva

u Selik kod Siska, mjeseca travnja 1892.

Poziv!

Vaše p. n. g. pozivljemo najujudnije k društvenoj glavnoj skupštini i proslavi zaštitnika sv. Florijana, koju ćemo po običaju obdržavati

dne 8. svibnja 1892.

Uz slijedeći raspored:

1. U 7 sati jutrom svečana misa i propovijed u župnoj crkvi.
2. Poslije misa glavna skupština u občinskoj vijećnici.
Na dnevnom redu:
 - a. Izviđće o društvenom radu.
 - b. Izbor časnika i odbornika. (Birati će se na 3 godine 1 nadzapovjednik, 2 zapovjednika, vodja penjača i njegov zamjenik, vodja štreara i njegov zamjenik, vodja čuvara sa zamjenikom, zatim desetnici.)
Osim toga birati će se na 1 godinu, blagajnik, tajnik, lijekar, spremljnik sa zamjenikom 3 odboruška, 2 odbor. zamjenika, 2 pregladatelja računa.)
 - c. Ini prijedlozi.
3. Poslije podne u 1 sat izlet „na Skelu“.

U slučaju nepogodna vremena, odgoditi će se izlet do slijedeće nedelje.

POMOZ BOG!

U Valpovu, dne 20. travnja 1892.

Za:

Dobrovoljno vatrogasno družtvo u Valpovu

Beer

nadzapovjednik.

Otvorena dopisnica

uredništva i uprave

Traže se zastupnici orijentalne tvornice sladara uz jako dobru zaslужbu za Hrvatsku, Slavoniju, Dalmaciju, Kranjsku, Korušku, Bosnu i Hercegovinu. Pobliže kod uredništva.

Bratinskom družtvu V. u K. — Na Vaš cijenjeni upit gdje se može nabaviti uz povoljne cene raznovrstne skrižaljke i tiskalice, to Vam možemo jedino preporučiti „Primorsku tiskaru“ na Sušaku.

Gosp. D. u L. — Već se ne čujimo zašto vismo dobili odgovora, samo žalimo za izgubljenim vremenom i markama.

U Z..... — Srdačna hvala.

U V..... — Molimo — Samo napred!

U D..... — Premda nas stoji velikih žrtava, ne ćemo zato ipak klonuti duhom.

Radi velike gradije, koja se nakupila za izdanje prvoga broja našega časopisa nije mogao izaći ilustrovani strukovno-poučni prilog pa s toga obećajemo svim slavnim vatrogasnim družtvom kao i ostaloj štovanoj gospodi predplatnikom, da će isti ugledati svjetlo drugim brojem.

Uredništvo.

„Vatrogasac“, prvi hrvatski ilustrovani strukovni časopis za pouku dobr. vatr. družtava, koji će izlaziti svakog mjeseca jedanput a sljedeće godine svake treće nedjelje u 8—12 stranica, s cijenom za ovaj preostatak godine od 1 for. 95 nvč. ujedno sa poučno ilustrovanim prilogom preporuča se svim slavnim vatrogasnim družtvom, moleći ih, da bi ista izvrljala prigrlići ga te ne propustila sgođe, koja im se u dobar čas namiče, budući su vatrogastvo sve većima diže pa treba da ima organ, koji će ih međusobno približavati, sprijateljivati i t. d. — „Vatrogasac“ nadajući se srdačnom susretaju svih prijatelja vatrogastva podpunno je uvjeren, da će mu se otvoriti sloboden ulaz osobito ondje, gdje ga u istinu treba, a to su slavna vatr. družtva, kojim je glavna svrha širiti što veću humanitarnost, međusobnu ljubav i t. d.

One, koji nam prvoga broja ne pošalju smatrati ćemo kao predplatnike i slati im dalje brojeve na njihovu štetu, pa s toga molimo da nam broj natrag neoštećem pošalje, koji se ne misli na predplatiti.

Sa štovanjem

Izdavništvo. — RIEKA — TRSAT.

J. ŠPLICHAL

PRVA PO DRŽAVI NAGRADJENA

TVORNICA

RUDARSKIH CIVILNIH ODIELA

SAKO-OPRAVA

POČASTNIH KAPA, SABALJA

i svih

POČASTNIH UTENSILIA

u Pribramu (Česka)

nudja počastna odiela za rudare i civilne oprave izradjene veoma solidno i elegantno iz najbolje ovje vune. Nagradjena velikom zlatnom kolajnom u Toplicah 1879, Gracu 1880, Teschenu (Šlezka) 1880, Breznici 1881, Przemyslu (Galicija) na izložbi 1882. Odiela svih vrsti za uniformu vatrogasaca, sablje, mačeve s koštarstvom, držalom fino izradjene, kacige i sve što spada za uniformiranje vatrogasaca. — Nabave za momčad primaju se na veliko i malo te se šalju brzo i veoma jeftino velikim jamstvom za dobru robu. — Cienike šaljem na zahtjev badava i franko, zatim počastna odiela za rudare na pregled kao i uzorce.

Pojedine naručbe šalju se s pouzećem s pripadajućim iznosom fakture.

Veleštovanjem

J. Šplichal
PRIBRAM.

Pol stoljeća

V. F. Červeny i sinovi
ces. i kr. dvorska tvornica
glasbila u

Kralove Hradeči

Česka

- Korneti Es fr. 22.-25.-35.
- Korneti **B** fr. 24.-30.-36.
- Krilni rogovi fr. 24.-30.-36.
- Trube C. for. 24.-30.-36.
- Trube F. fr. 24.-30.-36.
- +Altevi rogovi for. 32.-40.
- Tenorovi rogovи fr. 36. 45.-56.
- *Carski tenori fr. 56.-80.-90.
- Eufonioni fr. 45.-50.-60.
- *Carski baritoni fr. 70.-85.-90.
- i ogovi C. fr. 36.-45.-56.-65.
- rogovi F. fr. 36.-45.-56.-65.
- *Primovke fr. 50.-60.-65.
- Tromboni (posaune) **B**. fr. 36.
- Tromboni " F. fr. 45.
- +Bombardine F. fr. 50.-60.
- +Bombardoni F. fr. 56.-60.
- +Bombardoni **B**. fr. 70.-80.
- *Kontrabasi F. fr. 90.-100.
- +Kontrabasi Es. fr. 95.-105.
- +Kontrabassi **B**. fr. 100.-110.
- +Carske tube fr. 125.-150.
- Sbor kornet-glasbila od is soprana
do contra **B**.
- +Carski kvartet-rogovи Primovka
Es. rogovи **B**, F i Es.

Glasbila označena sa (*) zvjezdicom jesu vlastito iznalašće tvrdke.

Asiji, Africi i Australiji. Platnja za tvrdku prima tvornička blagajna u Hradci Kralove i u Kievu i ces. kr. povlaštena Banka za austrijske zemlje u Beču te banka Wolgo-Kimova u Kievu u Rusiji.
Girokontro Austro-Ugarske narodne banke. Kontro br. 813.403 u poštanskoj štedionici.

je prošlo od utemeljenja tvornice glasbala u Hradci Kralove po g. Vjenceslavu Franji Červeny reformatoru sustava kovnih glasbala.

Ces. i kr. dvorska tvornica za glasbala **V. F. Červeny i sinovi u Hradci Kralove** pribavi si graciozna priznavanja radi velike revnosti i nastojanja da poboljša svoja glasbala. Porotnici svjetovnih izložba (nismo izlagali na zemaljske, okružne i mjestne izložbe) priznaše nam **najveće cene**.

Najzaslužniji od tvrdka na polju industrije dobismo **najveće redove i odlikovanja** skoro od svih europskih vlasti. *Njegovo Veličenstvo Franjo Josip I. udostoji se počastiti nas 1880. svojim previšnjim posjetom.*

Tvornica **V. F. Červeny i sinovi** u Hradci Kralove broji najviše radnika, više no ikoja u Austro-Ugarskoj, Njemačkoj i Ruskoj.

Uvedenjem parnih strojeva kreću se strojevi tokarski kao i oni za laštenje itd. Drugo djelo rukotvore dobro plaćeni radnici od kojih nalaze se nekoji u tvornici 20, 30. i 40 god.

Tvrdka **V. F. Červeny i sinovi** utemelji prije pet godina tvornički odel u Kievu u Ruskoj, te postavi zastupništva u Barceloni za Španjolsku, u Kanton-Ohio za zdužene države, Kanadi, i Buenos-Ayres za južnu Ameriku.

Tvrdka **Červeny i sinovi** razašilju najbolja glazbila po cijeloj Evropi i Americi,

V. F. Červeny i sinovi
ces. i kr. dvorska tvornica
glasbila u

Kralove Hradeči

Česka

- Pikole žuti (male frule) fr. 1:50-3.80
- Pikole crni " " fr. 8-9-12
- Frule žut (flete) fr. 3.-5.-7
- Frule crne " fr. 12.-16.-20
- Frulе Bohmove fr. 100.-115.-120.
- Klarineti žuti fr. 6:50-11.-13:50.
- Klarineti crni fr. 12.-19.-22.
- Klarineti koncertni fr. 50.-70.-80.
- Oboe žuti tr. 26.-30.-50.
- Oboe crni for. 35.-40.-42.
- Englezki rogovи fr. 70.-85.-100.
- Fagotti fr. 80.-90.-100.
- Gusle $\frac{3}{4}$) fr. 3:50.-4.-4 50-5:50-7.
8.-10.-12.-13.
- Gusle $\frac{1}{2}$) fr. 3 50.-4.-4:50.-5:50.-7.
8.-10.-13.-16.-19.-22.-25.
- Vijole fr. 6.-8.-10.-12.-15.
- Vijole fr. 25.-35.-45.-50.
- Vijolonealo fr. 16.-20.-24.-28.
- Basi fr. 36.-40.-44.-50.-60.
- Mali bubenji fr. 12.-15.-18.-24.
- Turski bubenji fr. 30.-40.-60.-70.
- Timpani
- +Votivni timpani.
- Citare

ODLIČNO

platno za vatrogasna odiela

utkano na križ, surovo i modro i gotova odiela iz istog
Izkušano od mnogih država mnogogodišnjom porabom, kao naj-
bolje i najjeftinije te izbavnice svih vrsta
preporučuje
česka kršćanska tvrdka

ALOIS BOLOM"

u Pragu na šenovažnem trgu br. 4.

Uzore i cene šalju se najvećom pripravnosću.
Samo dobro platno za pranje, stolnici, ručnici, rubci,
platno za bolnice, samostane, crkve, često duhovništvo.

Pravo platno i rubenina

za kuru studenom vodom po uporabi popa Kneippa jesu
uviek u skladistu.

◆ Česko tvorivo ◆

Odlično sukno i roba za kabanicu i vatrogasna uniforma

Cheviott, lodje, sokolska roba
i moderna odiela, iz čiste ovčje vune
preporučuje
uz jeftinu cenu

DRAGUTIN {KAREL} KOCIAN

Prvi odpremni zavod u Humpolci (u Českoj).

Olikovan srebrnom kolajnom na jubilarnej izložbi
u Pragu od prazke obrtničke komore.

Uzore i cene šalju se najvećom pripravnosću.

Statisticki

vatrogasnih zavoda Hrvatske i Slavonije, koji

Tekući broj	Mjesto	Kad se je društvo ustrojilo	Je li član zajednice	Ime vojvode	Izvršujućih članova i koliko?						Prinosi obćine	Prinosi osiguravajućih država	Nabava po							
					penjača	štreara	čevara	trubnjaka	vidika	ukupno										
					Ime li društvo glasnu	Članova utemeljitelja	Članova plaćajućih	redoviti	izvareni	od kojega										
1	Gospic	1880	1	Nikola Korić	6	10	2	1	—	19	—	1	25	100	20	1888	F. H.	750	7	
2	Udbina	1887	—	?	16	16	6	2	1	41	—	1	—	80	300	25	Ph.	900	3	
3	Korenica	1888	—	Paja Tišma	9	17	8	1	—	36	—	3	20	150	—	—	—	800	—	
4	Otočac	1890	1	Jure Žugar	16	12	10	2	1	44	—	24	60	—	—	15	Fr.	1713	9	
5	Fužine	1875	1	Kosta Mirković	14	16	19	2	—	46	1	15	20	150	230	—	—	2000	—	
6	Jelnice	1877	—	?	15	28	11	3	—	57	—	32	18	50	—	175	—	1600	4	
7	Ravnagora	1888	—	Nikola Majnarić	10	9	4	2	—	26	—	1	10	200	—	25	1890	Slavije	491	3
8	Vrbovsko	1888	—	Hinko Hoffman	8	16	6	2	—	35	—	10	4	—	—	—	—	—	400	4
9	Prezid.	1886	—	Josip Klepac	14	26	10	2	—	53	—	—	—	50	—	—	—	1300	11	
10	Sisak	1869	1	Josip Turčić	22	38	10	2	—	75	—	13	103	200	—	100	—	Riunione	7177	40
11	Zagreb	1870	1	Škender Maruzzi	31	88	38	6	3	198	1	107	341	2000	—	230	—	10655	105	
12	Karlovac	1871	1	Hinko Krapek	17	33	21	6	5	90	—	69	99	550	—	600	—	12000	40	
13	Velika Gorica	1875	1	Dr. Gašparac	12	24	6	2	1	46	—	—	—	100	—	—	—	700	10	
14	Gлина	1878	1	Vladoj Dežman	16	45	18	2	—	82	—	4	104	200	—	50	—	A. i F.	4000	—
15	Petrinja	1880	1	Andrija Pernath	19	71	13	5	3	158	1	95	131	1200	300	—	—	4555	15	
16	Dubica	1881	—	Ant. Eller	6	22	10	2	—	41	—	43	13	100	—	20	—	Iugarske	?	?
17	Sela kod Siska	1882	—	Ivan Pomitrovic	10	30	10	2	1	55	—	15	18	100	—	50	—	SI. i G.	380	15
18	Pesčenica	1884	—	A. Grvaj	5	10	3	1	—	20	—	14	4	—	—	40	—	R. i C.	—	—
19	Dugaresa*	1886	1	Gebhard Hamerle	16	40	2	2	2	63	1	—	—	—	—	—	—	—	—	5
20	Stenjevac zavod**	1888	—	Franjo Fuchs	4	8	4	1	2	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Marija Bistrica	1889	—	Josip Kirin	10	35	8	2	—	56	—	3	7	972	—	—	—	—	972	—
22	Jastrebarsko	1889	1	Metel Peklić	12	31	16	2	1	64	1	32	25	100	—	—	—	—	1670	—
23	Samobor	1890	—	Yjekoslav Obad	12	36	8	2	—	60	—	30	23	200	—	—	—	—	1806	—
24	Varaždin	1864	1	Vladoj Schnapp	35	68	7	6	6	132	—	1	138	250	250	495	—	raznih	2509	7
25	Ludbreg	1865	1	Gjuro Kos	18	14	10	2	—	44	—	—	—	100	—	—	—	—	1000	—
26	Krapina	1875	—	Mirko Dolovčak	15	38	—	4	—	59	1	2	2	45	—	—	—	—	—	—
27	Zlatar	1877	1	Koloman Dočkal	8	20	5	3	—	44	1	38	33	—	—	—	15	—	—	2000
28	Kuzminec	1885	—	Blaž Radićek	5	12	8	2	—	28	—	6	3	10	—	—	—	—	800	—
29	Rasinja	1887	—	Šandor Löbl	9	9	9	1	—	32	—	5	3	—	200	—	—	—	—	—
30	Mali Bukovec	1888	—	Franjo Kuzmić	22	28	—	5	—	56	—	6	42	200	—	—	—	—	1200	—
31	Gjelakovac	1889	—	Stjepan Dolenc	9	11	6	2	—	26	—	2	18	100	—	—	—	—	1018	—
32	Varaždinske Toplice	1890	—	?	6	19	—	2	1	35	1	1	11	100	—	—	—	—	500	—
33	Vinica	1890	—	Dr. Harazin	12	36	8	2	1	60	—	18	63	—	50	188	—	Slavije	150	38
34	Ivanec	1890	—	Vilihađ Staga	18	28	—	2	—	52	—	22	20	—	500	30	1890	Croatie	500	38
35	Bjelovar	1873	1	Slavoljub Filipan	19	45	27	1	1	93	—	112	50	160	—	300	—	raznih	4227	—
36	Križevac	1874	1	Ferdo Vukčić	10	112	30	5	—	157	—	12	48	—	—	—	—	—	3850	2
37	Koprivnica	1874	1	Fran Pevalak	18	44	14	2	—	79	—	38	46	50	30	50	—	—	—	—
38	Virje	1887	—	Mihalj Tuškaj	10	24	10	5	—	56	1	—	5	200	—	—	—	—	2000	—
39	Novigrad	1878	—	M. Goldschmidt	18	18	6	3	—	46	1	2	22	100	—	—	—	—	1950	1
40	Vrbovec	1883	1	Vinko Schell	18	24	10	3	1	59	—	12	18	100	—	100	—	raznih	2000	—
41	Ferdinandovac	1890	—	Fabijan Legrod	10	20	10	2	—	43	—	19	15	—	—	—	—	—	430	—
42	Gjurgevac	1890	1	Franjo Quinz	16	40	—	2	6	66	—	18	60	300	—	20	—	Croatie	—	2
43	Brod na Savi	1873	1	August Radinić	9	40	11	3	1	69	—	—	76	300	—	—	—	—	—	10
44	Daruvar	1880	—	Kosta Jovanović	19	46	10	3	—	79	—	—	—	200	—	—	—	—	1800	2
45	Okučani	1881	—	Matijević	10	24	6	3	1	46	—	2	—	—	—	—	—	—	1500	1
46	Pakrac	1882	—	L. Josipović	20	20	15	2	—	59	—	62	43	—	—	125	—	Iugarske	1800	2
47	Lipovljani	1888	1	Andrija Plešić	17	38	13	3	—	76	—	22	44	150	—	30	—	F. i Sl.	1000	1
48	Novska	1888	—	Franjo Lampl	6	24	6	2	—	40	—	15	41	100	—	—	—	—	—	—
49	Osički gornji grad	1873	—	Antun Pšik	18	55	40	5	1	121	1	6	97	360	200	600	—	raznih	4790	9
50	Osički doljni grad	1875	—	Josip Kaltmeier	18	35	10	5	1	71	1	20	50	260	300	—	—	—	6760	3
51	Slatina	1874	—	Otto Bokrohr	8	30	10	2	1	54	—	2	33	130	—	115	—	R. i L. ug.	1500	4
52	Virovitica	1875	—	Adolfo Reumann	27	32	12	6	—	84	1	—	146	200	—	—	—	—	3000	4
53	Djakovo	1876	1	Stjepan Karlović	15	87	5	4	1	56	1	—	92	200	100	100	—	raznih	2000	3
54	Suhopolje	1876	—	Stjepan Tompak	21	19	10	4	6	60	—	—	30	100	—	25	—	Iugarske	—	3
55	Dalj	1879	—	Oskar pl. Koharović	9	18	9	4	—	52	1	—	63	200	150	—	—	—	1000	1
56	Petrijevci	1884	—	Antun Šip	10	22	6	4	—	47	1	—	20	50	60	60	—	—	150	2
57	Valpovo	1887	1	Galičić	15	31	17	7	3	76	—	—	50	50	—	45	—	F. i Cr.	823	2
58	Doljni Miholjac	1887	—	J. Marković	12	22	8	5	—	49	—	—	83	—	—	15	—	Riunione	—	—
59	Našice	1888	1	Franjo Peek	18	12	12	1	—	46	—	12	—	100	—	—	—	—	600	1
60	Čepin	1890	—	Stevo Nikolic	23	18	10	1	—	52	—	—	60	170	—	—	—	—	150	—
61	Zemun	1870	—	Josip Marx	19	47	12	7	—	106	1	—	228	200	—	25	—	—	12727	—
62	Kuma	1873	—	I. Ferdinand	21	41	12	9	14	109	1	—	50	300	—	—	—	—	460	4
63	Vukovar	1875	1	À. Kirbaum	32	74	39	4	1	170	1	68	74	500	—	—	—	—	4800	1
64	Petrovaradij	1875	—	Julijo Joba	10	17	—	5	—	32										

ki izkaz

priposlaše statističke bjelice za godinu 1890.

gasila	Sadanjia vrednost naša- stara		Blagajna		Vježba ko- liko		Požara koliko i kakovih		Štrealjaka		Ljestava i kakovih	
	ostalika zaključ- kom godine		gotovina i traž- bine		penjačkih		štrešarskih		sa kotača		sa sisalom	
	u k u p n o								2	4	2	4
50	1500	1200	15	42	—	3	4	9	16	3	1	1
00	1200	1200	87	178	—	10	1	1	2	1	1	1
00	800	800	141	58	—	10	6	6	23	1	1	1
00	2613	1627	598	17	—	8	8	8	24	2	2	1
00	2000	2000	282	—	7	7	9	23	2	2	2	1
00	2000	2000	35	586	—	2	3	5	10	2	2	1
10	800	691	16	20	—	2	2	23	23	2	2	1
15	845	800	32	—	—	—	—	—	—	—	—	—
00	2400	2500	—	86	—	18	16	12	46	—	—	—
90	11177	7177	—	100	—	12	14	1	27	4	5	2
63	21218	22336	7626	—	2677	—	93	93	11	4	3	3
00	16000	12000	148	2439	2772	6	6	6	18	2	2	2
00	1700	1700	300	180	—	12	12	4	28	2	1	1
00	4000	3500	220	—	27	27	3	57	2	2	2	1
00	6055	6855	044	400	144	—	—	25	1	1	1	1
48	1928	1548	300	80	—	11	11	27	49	—	—	—
64	164	171	26 n.č.	—	—	5	5	3	13	—	—	—
00	5000	?	—	—	—	22	20	96	3	—	—	—
00	1800	1800	—	—	—	13	13	13	39	—	—	—
41	1223	1686	12	—	—	2	1	10	13	—	—	—
00	2570	2500	60	—	—	16	14	8	38	—	—	—
00	2206	2207	—	—	—	23	23	1	—	—	—	—
00	10300	9000	154	2819	154	—	6	6	15	15	—	—
00	1000	1000	—	1460	—	—	—	6	18	—	—	—
00	?	?	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
00	3000	3600	15	316	—	14	14	8	36	—	—	—
00	1100	950	60	300	—	4	4	2	10	—	—	—
00	1100	?	100	400	—	12	12	10	34	1	1	1
00	1200	1200	—	473	—	14	14	37	65	—	—	—
38	1556	1556	10	—	—	5	13	33	51	—	—	—
28	928	886	18	5	—	3	6	21	30	1	1	1
00	4050	4815	+	600	—	12	12	12	46	—	—	—
82	3782	6184	—	600	—	18	18	9	45	1	1	1
4227	3462	200	—	—	—	14	14	—	—	—	—	—
68	6218	5099	2383	12	—	4	4	3	11	—	—	—
3400	3400	77	1201	—	—	14	10	5	29	—	—	—
00	2200	2000	100	500	—	12	12	12	36	1	1	1
00	3450	1450	8	—	—	10	10	1	—	2	2	2
00	2300	2000	56	180	—	3	3	3	9	—	—	—
04	734	734	75	525	—	3	3	6	12	—	—	—
00	2400	1600	—	30	—	24	26	13	63	1	1	1
00	10000	10000	845	—	—	5	8	7	20	3	1	1
00	4054	4054	210	90	—	10	10	10	30	15	5	2
00	2500	2000	—	—	—	—	—	5	—	1	1	1
00	4000	4000	38	619	—	10	10	12	1	—	—	—
31	2331	2331	181	909	—	15	15	18	48	5	1	1
78	1278	1278	873	793	—	10	10	10	30	1	1	1
175	14265	14265	—	12000	—	23	29	2	60	2	4	4
62	9792	9732	—	—	—	16	16	12	44	2	2	2
00	5500	5500	51	100	—	18	8	12	38	1	1	1
00	7000	7000	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—
00	5000	9000	—	—	—	30	30	30	90	3	1	1
00	3954	3600	239	990	—	5	5	34	44	1	1	1
00	2500	2500	200	—	—	2	2	2	—	—	—	—
00	2100	1790	—	40	—	3	9	4	16	5	1	1
55	3578	3591	50	550	—	24	24	5	53	—	—	—
00	3000	3000	84	28	—	24	24	24	70	1	1	1
00	2300	2300	—	160	—	32	32	32	—	—	—	—
30	280	280	115	—	—	5	5	14	24	—	—	—
12727	12727	278	600	414	—	—	10	9	2	1	1	1
287	4747	4747	207	—	147	—	—	9	2	1	1	1
200	6000	5000	800	19	19	4	4	42	3	—	—	—
594	1594	1594	135	313	—	2	2	2	—	—	—	—
00	1800	8000	700	—	14	8	12	34	1	1	1	1
00	1000	1000	50	—	—	5	5	5	5	—	—	—
76	1780	1780	135	78	—	14	14	2	30	1	1	1
167	262425	239598	18999	30846	8193	568	564	822	2060	117	31	59
167	262425	239598	18999	30846	8193	568	564	822	2060	117	31	59
167	262425	239598	18999	30846	8193	568	564	822	2060	117	31	59
167	262425	239598	18999	30846	8193	568	564	822	2060	117	31	59

13 odlikovanja iz zlata i srebra

Josip Šipek u Karlině kod Praga

Prva tvornica konopljenih cievi i ve-
lika radionica konopa

preporučuje

slavnim vatrogasnim družtvom

konopljene cievi nosilice priznane za najbolje,

zavojne cievi sisalice,

izbavnice za skok i izbavnice tkaninom podšivene svih vrsti,

izbavna užeta, konopljena cievna užeta s kvačicami,

kaiši za dizanje cievi i za strojeve

gajtani za zviždalo,

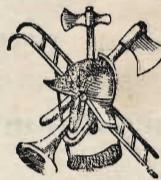
platno za vatrogasna odiela.

Svim obrtnikom

Svi predmeti za konopljenu robu; užeta za na-
metače iz talijanskog konopla, pamuka, kaiši za ele-
vatore, za dizanje, razne vrbce za rukotvorce, pamu-
ka, razna užeta itd.

Cienici badava i franko.

Utemeljeno god. 1867.

Odlikovan na 25 izložbah.

Na jubilarnoj izložbi u Pragu odlikovan

ZLATNOM KOLAJNOM

DRAGUTIN (Karel) CHURAIN

sgotovitelj svih vatrogasnih oprema i sprava
u MHLINSKU (ČECHY)

sgotavlja sve vrsti vatrogasnih oprema i sprava po najnovijem sustavu, veoma jeftine naručbe i veoma dobre kakvoće i to : kompletne opreme za penjače, štrcare i čuvare, kacige svih vrsti za momčad, poglavare, najrazličitije svečane pojase, pionirske noževe, svečane sjekire, vatr. liestve svih vrsti, kvačce, sjekire svih mogućih vrsti i drugih vatrogasnih uporabiva. —

Nadalje sgotavljam te imam u skladištu muzikalnih instrumenata, sve vrsti vrpaca, gajtana, znakova, baklja, platna za odjeću, konopljene cievi.

Plaća se po dogovoru. — Naručbe šalju se točno i veoma brzo. — Jamčim za svaku naručbu. —

Cienici na zahtjev badava i franko.

Francezka novost.
proljetna odiela za gospodu
Godard
cheviott-Kammgarn iz čiste vune.
Boje modrozelene
Za odiela 3 m 9 for. 90 nč.
Skladište naročito za Austro-Ugarsku.

Novost iz Brna
proljetna odiela za gospodu
Circas
cheviott iz čiste vune
Tkan u raznih bojah
Za odielo 3 m.
8 for. 80 nč.
Roba nenadkriljive kakvoće

Uzorci ove robe kao i bogati izbor uzorka svih modernih vrsti francuzke, englezke, brnske i humpolske robe, za proljetnu i ljetnu odielu i dugacke kapute; šalju se s jamtstvom za kakvoću i za veoma malenu cijenu na zahtjev franko.

Prvi česki odpremni zavod
Ed. Doskočila u Chocni-u.

Kod putovanja i izleta

preporučamo
prave šumeće četrnove bombone

svaki omotčić
10 nč.

razprodavačem
30% popusta

U čašći vode treba
po prilici ostaviti jednu minutu dok se
raztopi, zatim se iz-

Kod nabave 100 omotčića na jedanput šalju se franko za cijelu Austriju i Ugarsku. --- Za 1 for. unadred poslan, šaljemo 7 omotčića franko.

Proizvod orientalnih sladora u Pragu.
Na Kral. Vinohradech, Balbinova ulica 18.

Rukotvorno platno

za vatrogasna odiela, surove ili dobro pripravna, sve najbolje kakovće, kao dobra priznana od mnogih vatrogasnih državata, te sve vrsti platna, kanafase, kradle, šotiše i safire, ručnike, rukce, garniture za stolove, sve za domaću potrahu preporuča se

Ivan (Jan) Michalek
u Provozi kod Dobruške u Českoj.
Cienici kao i uzorci šalju se na zahtjev badava i franko.

PREPORUKA.

Odlikovana na zem. izložbi u Pragu g. 1891. u skupini: „Vatrogastvo“ sa prvom i jedinom nagradom:

Državnom počastnom diplomom.

Tvornica utemeljena
god. 1820.

Nagradjena
sa 95 zlatnih i srebrnih kolajna i povelja.

Prigodom gospodarsko-šumarske jubilarne izložbe u Zagrebu god. 1891. nagradjena
počastnom diplomom.

Ces. i krālj. povl. tvornica
ŠTRCALJKA, VODONOŠA, CMRKOVA I VATROGASNICH SPRAVA

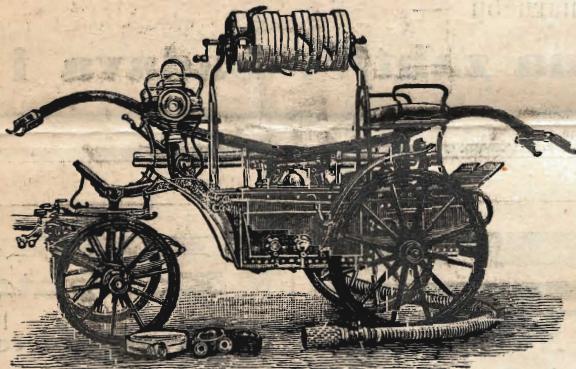
R. A. SMEKAL

prva česko-moravska tkaonica konopljenih cievina.

Tvornice:

Prag - SMICHOW (Česka) — CZECH kod Olomuca (Moravska).

Preporuča svim zemaljskim oblastima, občinskim poglavarstvom i vatrogasnim družtvom razna gasila vlastita proizvoda, kao što su parnjače štrcaljke, gradske i seoske voznjače štrcaljke na perih i bez pera, razstavnjače, vodonose, (hydrofere) i ručne štrcaljke razne veličine. Nadalje svake vrsti cievi, te izbavnoga i razvalnoga oruđa, prislanjače razstavnjače, kukače, krovnjaka, razstezače i izbavne liestve, te penjačke opreme.

Osim znatnih odlikovanja dobitvenih prigodom raznih svetskih izložbah za moje tvorine, pripravan sam se na zahtjev izkazati svjedočbami dobivenimi i iz Hrvatske i Slavonije i to iz

Kutine, Sela kod Siska, Kostajnica, Nove kapele, Končanice i Sirača.

Jamstvo 5 godina. — Plaćanja se obćinam i vatrogasnim družtvom olahkoćuju.

Moje mnogogodišnje izkustvo na polju vatrogastva, kao i mnogo-brojne poslovne sveze sa p. n. sl. obćinama i dobrovoljnimi vatrogasnimi družtvima Česke, Moravske, Šlezke, Erdelja, te Hrvatske i Slavonije jesu jamstvom, da će nastojati u interesu mojega dobrog glasa i nadalje usavršivati sustav mojih tvorina, pa tim odoliti svakoj konkurenciji i razgraniti poslovne sveze u Hrvatskoj i Slavoniji.

Zahvaljuć se za izkazano mi do sada povjerenje, preporučam se i nadalje

sa veleštovanjem

R. A. SMEKAL.